

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CC. Renunciatio amplissima cum pacto de non petendo aliquid quocumque jure in futurum, super bonis paternis, non impedit quominus renunciants instituatur hæres à matre: sed si hæreditas matris ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

ris, in cuius favorem facta est renunciatio.

S V M M A R I V M.

1. Renunciatio est stricti iuris: & ideo si facta sit de bonis paternis, non extenditur ad maternam.
2. Renunciatio hereditatis materna intelligitur de successione ab intestato, nec comprehendit successionem ex testamento.
3. Renunciatio auferens liberam testandi facultatem, non valet.
4. Renunciatio facta hereditati alterius cum illius consensu, debet intelligi, quatenus is qui consensit, in eadem voluntate permanferit.
5. Renunciatio omnis debet intelligi, rebus sic stantibus, & sic non extenditur ad ius de novo superveniens.
6. Renunciatio generalis nisi facta fuerit verbis amplissimis, non comprehendit iura futura obvenientia ex causa de futuro.
7. Quando renunciatio facta fuit cum clausulis amplissimis, comprehendit etiam iura futura, ex causa de futuro obvenientia.
8. Renunciatio comprehendit iura de futuro, & ex causa de futuro, quando renuncians nulla alia iura habebat præter de novo advenientia.
9. Renunciatio qui dicit aliud sibi ius tempore renunciationis competiisse præter ius de futuro, illud probare tenetur.
10. Non debet in casu proposito fieri differentia inter renunciationem factam de bonis, & de hereditate.
11. Hares matris si bonis paternis renunciaverit, non amittit matris hereditatem, sed si mater habuerit actionem, & ius super bonis paternis, talis haereditas non potest agere contra bona paternam, quibus renunciavit cum clausulis amplissimis.
12. Renunciatio non impedit, quin renunciatio hereditatem, vel legatum ex paterno testamento consequatur: sed illud quod sibi relictum est, tenetur postea restituere ille, in cuius favorem facta est renunciatio.

IN contractu matrimonii soror natu major futuræ coniugis, eiusque maritus assentes dictam sororem natu maiorem esse patris communis heredem beneficiariam, & quilibet ipsorum in solidum habentes dictum matrimonium gratum, & contemplatione ipsius, & certis bonis respectibus, & aliis quia ita sibi placuit, & placet, declarant in favorem dictorum tunc futurorum coniugum, pro se & suis stipulantium, se nolle acceptare hereditatem patris, nec in illius hereditate conferre domum, & prædia sibi in dotem data: immo illis sibi salvis, & præcipuis, renunciarunt, pro ut renunciant, in favorem futurorum coniugum omnibus iuribus, actionibus, & prætensionibus quas habent, aut possunt habere, aut illis possunt competere tunc de præsentibus, vel in futurum super hereditate dicti patris, quomodocunque sit. Quæ iura cesserunt, & remiserunt dictæ Dominæ futuræ coniugi, ponentes illam in locum suum cum

clausula Constituti, & aliis translatiis dominiis possessionis.

Et vice versa, futuri coniuges contemplatione dictæ renunciationis, & aliis bonis respectibus, & quia ita sibi placuit, & placet, & quod bet in solidum renunciant omnibus iuribus sibi competentibus, & competituris super dictis bonis, in dotem forori natu majori, & ejus marito constitutis; ponentes eos in locum suum, & cum aliis clausulis translatiis, pro ut supra: & ad hos fines promittunt solvere debita paternæ hereditatis in eodem contractu descripta, & designata. Quod si aliqua alia ultra descripta repetenda mater ibidem præfens proprio nomine illa clausula promissit.

In eodem contractu prædicta mater donavit inter vivos, & contemplatione eiusdem matrimonii, filiae suæ natu minori matrimonium contrahenti, acceptanti, & gratias agenti, cum iura dotalia, & quæcumque alia sibi competitia super hereditate mariti sui, salva sibi, & reservata pensione vitalicia 200. scutorum singulis annis soluendorum. Referat etiam summa 3000. scutorum, de qua in vita, aut morte disponere possit, ad omnes suas voluntates, in cuius summæ deductionem ex tunc donat prædictæ filiae suæ natu minori summam mille scutorum.

Quibus sic in facto præmissis, proponitur dubium, verum casu quo mater de dictis duobus mille scutis restantibus de tribus mille per eam reservatis, in totum vel in parte disponat in favorem fororis natu majoris, possit ipsa filia natu major agere contra bona domini patris, possessa per maritum junioris, vi patrem, & legitimum administratorem bonorum liberorum uxoris; an verò ipsi obstat renunciatio generalis, cum cessione iurium super hereditate paternam sibi competentium, & competiturorum.

Dubium videtur facere Primò, quia filia natu major non renunciavit hereditati maternæ, sed tantum paternæ, & per consequens non videtur quod possit impediri quominus maritus succedat cum renunciationes sint stricti iuris, nec debent extendi ultra bona, & iura super quibus facta est renunciatio: Gabriel. consilio 60. numero 15. libro primo, Rot. decisione vigesima prima, numero octavo, & decisione 488. numero secundo, præ recent.

Secundò, quia etiam si in dicto contractu contineretur expressa renunciatio hereditatis maternæ, tamen illa deberet intelligi de successione ab intestato, nec posset extendi ad successionem ex testamento: Rot. decisione 160. numero sexto, præ recent. Ludovici. decis. 85. num. 14. decis. 358. num. 8. & decis. 565. num. 8.

Tertiò, quia renunciatio hereditatis paternæ, vel maternæ, non valet, tanquam auferens liberam testandi facultatem, etiam si expresse renunciatio fuisset successioni ex testamento. Ludovici. decis. num. 32. nec impedit quin renunciatio succedat ex testamento.

Neque obstat quod intervenit consensus & æ Matris, quia talis consensus nihil operatur, nisi quatenus consentiens in eadem voluntate permanferit, & consensum non revocavit, qui sufficienter revocatus censetur per legatum vel institutionem factam in favorem renunciationis: DD. in l. final. & maxime Cagnoli. Col. 1. p. 1.

pass. cum pluribus quos citat Mart. consil. 25. num. 8.

5 Quarta, quia omnis renunciatio intelligenda est *rebus sic stantibus*: ita ut quotiescunque jus post renunciationem ex causa noua acquiratur, non noceat renuntianti, etiam si renuntiatum fuerit omnibus iuribus de futuro: Gratian. cum *ibi* citatis, *disceptat*. 346. n. 2.

His tamen non obstantibus, verius est, dictam renunciationem iure per filiam juniorem, seu ejus liberos, opponi posse sorori natu majori, quatenus in futurum hæres institueretur per matrem, aut aliud sibi commodum ex illius successione obueniret.

Ratio est, quia non agitur modò de actione vel lite interrata super hæreditate materna, cum dicti hæredes, & liberi sororis junioris non impediant, neque impedire possint quominus mater hæredem, si velit, instituat natu majorem, aut alia ratione in illius fauorem disponat de duobus aureorum millibus, quorum sibi dispositionem reseruat in donatione contenta in præfato contractu matrimonii: quia si illud dicere-mus, hoc esset ipsi tollere liberam testandi facultatem, quod iure prohibitum est: Sed dicimus in casu dispositionis factæ, vel faciendæ in fauorem dictæ natu majoris, ipsam quidem fore hæredem matris, & semel hæredem factam nunquam desinere esse hæredem. Verum cum hæreditas materna, & paterna duæ sint hæreditates distinctæ & separatae; quando natu major vult agere tanquam hæres matris, obstat illi renunciatio generalis facta de omnibus iuribus competentibus, & competituris quomodocunque super hæreditate paterna. Siquidem si bona materna consisterent in bonis stabilibus, aut aliis ab hæreditate paterna distinctis ac separatis, tali casu non obstatet renunciatio hæreditatis paternæ, neque ad materna extendere-tur: Sed quia summa duorum millium scuto-rum per matrem ad disponendum reseruata, non potest capi nisi super bonis, & hæreditate pa-terna, quæ ad dictam summam obligata reperit-ur; consequens est ut agenti natu majori contra bona paterna, obstat propriæ renunciationis exceptio. † Quamuis enim verum sit, renun-ciationem generalem, & cessionem omnium ju-ris factam per natu majorem, quæ tunc, vel in futurum competere possent super bonis pa-ternis, si simpliciter facta fuisset absque gene-ralitate verborum, non potuisse comprehendere jura de futuro, quorum origo procedit ex causa futura, ut per Vincent. de Franch. *decis*. 181. num. 4. juxta doctrinam Bartoli communiter ap-probatam in l. qui Roma, §. duo fratres, in 6. *quæst. ff. de verbor. obligat.* Ioan. And. Georg. al-legat. 24. in fin. & allegat. 25. num. 3. Addent, ad Ludouil. ad *decis*. 265. Galerat. de renunciat. lib. 4. cap. 2. num. 52.

7 Tamen cum renunciatio de qua agitur, facta fuerit per verba amplissima, nempe de omni-bus iuribus competentibus, vel quæ compe-tere possunt super hæreditate paterna, quomo-docunque sit, & cum aliis clausulis de quib-
bus supra; certum est hoc casu omnia jura com-prehendi, siue de præterito, siue de futuro, etiam si haberent originem ex causa superueniente post ipsam renunciationem: Bartol. in *dict.* §. duo fratres, *quæstione sexta*, in fine, numero de-Sanlegerii *quæst. & res. civil. T. II. P. II.*

monono, Menoch. *consil.* 401. num. 119. Barati *decisione* 310. numero octauo, & ibi Addit. litt. B, Bertazol. *dicta clausul.* 27. gloss. 13. numero nono, Rota *decisione* 141. numero sexto, parte quinta recent.

Quod maxime procedit, quia natu major 8 nullum planè aliud jus prætereundere poterat super hæreditate paterna, præter creditum dotis ma-ternæ, in casum cessionis sibi per matrem fa-ciendæ; nam hæreditatem paternam jam repu-diauerat, creditum dotis suæ fuerat extinctum per dimissionem domus, & prædiorum ipsi in dorem constitutorum, & sic nihil aliud aduer-sus paternam hæreditatem sperare poterat præter successionem crediti residuæ dotis maternæ, con-sistentis in bis mille scutis. Quo casu renun-ciatio, etiam si facta minimè fuisset verbis am-plissimis, prout facta fuit, comprehenderet etiam jura de futuro, ex causa de nouo superueniente, ne alioquin renunciatio esset inutilis: Petegr. de fideicommiss. articul. 52. numero 32. Sord. *con-silio* 267. numero 32. Galerat. de renunciat. lib. 4. cap. 2. num. 33. Gratian. *discept.* 346. num. 9. 12. & sequent.

Et si natu major alleget aliud jus sibi super 9 hæreditate paterna competiisse, illud probare tenetur, cum habeat contra se juris præsumptio-nem: Petegr. *loc. cit.* Sord. *dict. consil.* 267. num. 33. & sequent.

Neque est quod opponatur, renunciationem 10 non loqui de bonis, sed de hæreditate. Quia non debet in hoc fieri differentia, cum æs alie-num, sicut dos, dicatur esse in hæreditate, quæ continet jura actiua & passiua, & sic idem hoc casu iudicatur de bonis, quod de hæreditate, & è contra: Gratian. *discept. forens.* cap. 134. nu-mero 30. sicut idem resultat effectus, siue dictum fuerit in bonis, siue de bonis, quia hæc sunt synonyma: Sord. *consil.* 112. num. 87. Gratian. *dict.* cap. 134. num. 31.

Concluditur itaque, sororem natu majorem nihil posse prætereundere super hæreditate & bonis paternis, etiam si matri hæreditario jure, aut le-gati nomine succederet, stante renunciatione prædicta.

Restat nunc ut ad rationes in contrarium de-ductas respondeamus.

Et ad primam quidem responderetur, natu mi-11 norem non impedire quo minus mater de bonis suis ad libitum disponere possit: sed dicere, quod si soror natu major matri succedat, non poterat aliquid petere aduersus bona & hæreditatem pa-ternam, attenta renunciatione prædicta per eam facta: Ista est responsio petita ex Telsaur. iur. lib. 1. *quæst. forens.* 95. num. 15. Mart. *consil.* 25. num. 38. Semper enim erit hæres matris, sed uti ta-lis nihil petere poterit super hæreditate paterna, propter renunciationem: Sequitur Hodiern. ad Sord. *decisione* decimaquarta, numero decimo octauo, & decimonono.

Et hæc responsio satisfacit tertix obiectioni. Quia mater non impeditur hæredem instituere na-tu majorem, sed ipsa hæres instituta bene impedi-tur agere contra bona paterna, stante renunciatio-ne prædicta.

Ad secundam igitur obiectionem responde-tur, jura in contrarium allegata locum habere quando filia renunciat ipsi patri, vel matri: tunc enim non impeditur aliquid capere ex illorum 12 testamentis

testamento, & renunciatio solum intelligitur de
successione ab intestato. Secus est, quando re-
nunciatio fit fratri, vel sorori, aut alteri tertiae
personae, tunc enim capit quidem ex testamen-
to, sed illud restituit illi, in cuius favorem facta
est renunciatio: Hodiern. *dist. decis. 14. num. 15.*
post Thesaur. junior. *loc. mox citat. Marr. dist.*
consilio 25. numero 27. versic. sed secundo casu: &
hoc casu dicunt praefati DD. quod pater dispo-

nendo in favorem renuntiantis, non potest mo-
cere illi, cui jam per renunciationem jus ac-
quisitum.

Ad quartum jam fuit responsum, demonstrans
quod regula in dubio proposita non habet locum
quando renunciatio facta fuit verbis amplissimis
ut fuisse jam fuit comprobatum; tunc enim renun-
ciatio trahitur etiam ad jus futurum ex causa
futuro.